

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΜΕ ΑΠΛΑ ΛΟΓΙΑ

Ασφάλεια των τροφίμων

Από το αγρόκτημα
στο τραπέζι:
ασφαλή και
υγιεινά τρόφιμα
για όλους

Διασφάλιση υψηλού επιπέδου
προστασίας της ανθρώπινης υγείας
και των συμφερόντων των καταναλωτών

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΑΠΛΑ ΛΟΓΙΑ

Η έκδοση αυτή αποτελεί μέρος μιας σειράς που εξηγεί τι κάνει και γιατί η ΕΕ σε διάφορους τομείς πολιτικής και με ποια αποτελέσματα.

Μπορείτε να βρείτε τις εκδόσεις στο διαδίκτυο:
http://europa.eu/pol/index_el.htm
<http://europa.eu/!nd48yc>

Πώς λειτουργεί η ΕΕ
Η Ευρώπη σε 12 μαθήματα
Ευρώπη 2020: η αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρώπης
Οι πατέρες της ΕΕ

Ανθρωπιστική βοήθεια και πολιτική προστασία
Ανταγωνισμός
Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις
Ασφάλεια των τροφίμων ✕
Γεωργία
Δημόσια υγεία
Διεθνής συνεργασία και ανάπτυξη
Διεύρυνση
Δικαιοσύνη, θεμελιώδη δικαιώματα και ισότητα
Δράση για το κλίμα
Εκπαίδευση, κατάρτιση, νεολαία και αθλητισμός
Εμπόριο
Ενέργεια
Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας
Επιχειρήσεις
Έρευνα και καινοτομία
Εσωτερική αγορά
Οικονομική και νομισματική ένωση και ευρώ
Θαλάσσια πολιτική και αλιεία
Καταναλωτές
Καταπολέμηση της απάτης
Μετανάστευση και άσυλο
Μεταφορές
Περιβάλλον
Περιφερειακή πολιτική
Πολιτιστικός και οπτικοακουστικός τομέας
Προϋπολογισμός
Τελωνεία
Τραπεζικός και χρηματοπιστωτικός τομέας
Σύνορα και ασφάλεια
Φορολογία
Ψηφιακό θεματολόγιο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γιατί χρειάζεται μια ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας των τροφίμων . .	3
Ποια είναι η συμβολή της ΕΕ.	5
Τι περιλαμβάνει η ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας των τροφίμων . .	6
Προοπτικές	15
Περισσότερα	16

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με απλά λόγια: Ασφάλεια των τροφίμων

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας
Ενημέρωση πολιτών
1049 Βρυξέλλες
ΒΕΛΓΙΟ

Το χειρόγραφο επικαιροποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2014.

Εξώφυλλο και φωτογραφία 2ης σελίδας:
© iStockphoto.com/Oliver Hoffmann

16 σ. — 21 x 29,7 cm
ISBN 978-92-79-42438-0
doi:10.2775/77606

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή. Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή επιμέρους φωτογραφιών, πρέπει να ζητηθεί απευθείας η άδεια των κατόχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Γιατί χρειάζεται μια ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας των τροφίμων

Η προστασία της υγείας των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών σε κάθε στάδιο της διαδικασίας παραγωγής τροφίμων αποτελεί βασική προτεραιότητα της πολιτικής για την προστασία της δημόσιας υγείας καθώς και της οικονομικής πολιτικής. Η πολιτική ασφάλειας των τροφίμων της ΕΕ επιδιώκει, αφενός, να διασφαλίσει ότι οι πολίτες της ΕΕ απολαμβάνουν ασφαλή και θρεπτικά τρόφιμα τα οποία παράγονται από υγιή φυτά και ζώα και, αφετέρου, να επιτρέψει στη βιομηχανία τροφίμων —τον μεγαλύτερο μεταποιητικό κλάδο και τομέα απασχόλησης— να λειτουργεί υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες.

Η πολιτική της ΕΕ διασφαλίζει την προστασία της υγείας σε όλα τα στάδια της αλυσίδας γεωργικών προϊόντων διατροφής —σε κάθε επιμέρους στάδιο της διαδικασίας παραγωγής τροφίμων από τη γεωργική παραγωγή έως την κατανάλωση— αποτρέποντας τη μόλυνση των τροφίμων και προωθώντας την υγιεινή των τροφίμων, την ενημέρωση για τα τρόφιμα, την υγεία των φυτών, καθώς και την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων.

Έχει τρεις γενικούς στόχους:

- να διασφαλίσει ότι τα τρόφιμα και οι ζωοτροφές είναι ασφαλή και θρεπτικά,
- να διασφαλίσει ένα υψηλό επίπεδο υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων, καθώς και την προστασία των φυτών,
- να διασφαλίσει επαρκή και διαφανή ενημέρωση σχετικά με την προέλευση, το περιεχόμενο/την επισήμανση και τη χρήση των τροφίμων.

Η ευθύνη για τη διασφάλιση της παραγωγής υγιεινών τροφίμων αποτελεί διασυννοριακό ζήτημα, καθώς πολλά από τα τρόφιμα που καταναλώνουμε εισάγονται από το εξωτερικό. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μια ενιαία αγορά, όπου τα προϊόντα

μπορούν να πωλούνται ελεύθερα. Στα προϊόντα αυτά περιλαμβάνονται τα τρόφιμα. Σε σύγκριση με την αποκλειστική πώληση των τροφίμων εντός των εθνικών συνόρων, η ελεύθερη κυκλοφορία τους σε ολόκληρη την ΕΕ παρέχει στους καταναλωτές πολύ περισσότερες επιλογές και συμβάλλει στη μείωση των τιμών λόγω της ενίσχυσης του ανταγωνισμού. Ωστόσο, η ελεύθερη κυκλοφορία των τροφίμων συνεπάγεται επίσης την ανάγκη οι πλέον σημαντικοί κανόνες σχετικά με την ποιότητα και την ασφάλεια να θεσπίζονται με τη μορφή ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Δεν θα υπήρχε ελεύθερο εμπόριο εάν κάθε προϊόν έπρεπε να ελέγχεται σε κάθε χώρα βάσει διαφορετικών κανόνων. Η εφαρμογή διαφορετικών κανόνων θα σήμαινε επίσης ότι οι παραγωγοί σε ορισμένες χώρες απολαμβάνουν τα οφέλη ενός καθεστώτος αθέμιτου ανταγωνισμού. Επιπλέον, η γεωργική πολιτική στο σύνολό της είναι αρμοδιότητα της ΕΕ, η οποία παρέχει στην ΕΕ τη δυνατότητα να επηρεάζει την ποιότητα και την ασφάλεια των τροφίμων που καταναλώνουμε μέσω κοινά συμφωνημένων κανόνων και οικονομικής υποστήριξης προς τους αγρότες.

Χάρη σε αυτούς τους κανόνες, οι ευρωπαίοι πολίτες απολαμβάνουν ορισμένα από τα υψηλότερα πρότυπα ασφάλειας των τροφίμων παγκοσμίως. Υποχρεωτικοί έλεγχοι διενεργούνται σε όλα τα στάδια της αλυσίδας γεωργικών προϊόντων διατροφής προκειμένου να διασφαλίζεται η υγεία των φυτών και των ζώων, καθώς και η ασφάλεια, η υψηλή ποιότητα, η ορθή επισήμανση και η συμμόρφωση των τροφίμων και των ζωοτροφών με τα αυστηρά πρότυπα της ΕΕ.

Η τήρηση αυτών των προτύπων στο πλαίσιο της σημερινής παγκόσμιας αγοράς αντιμετωπίζει πολλές προκλήσεις, όπως:

- Πρόληψη της εισόδου και διάδοσης φυτικών και ζωικών στην ΕΕ.
- Αποτροπή της διάδοσης ασθενειών από ζώα σε ανθρώπους. Πάνω από 200 ασθένειες μπορούν να

Οι κανόνες της ΕΕ διασφαλίζουν ότι τα τρόφιμα είναι ασφαλή.

μεταδοθούν σήμερα από ζώα σε ανθρώπους μέσω της τροφικής αλυσίδας, όπως, για παράδειγμα, η σαλμονέλα.

- Διασφάλιση της εφαρμογής κοινών κανόνων για την προστασία των καταναλωτών και την πάταξη του αθέμιτου ανταγωνισμού σε ολόκληρη την ΕΕ.
- Προστασία της καλής διαβίωσης των ζώων.
- Διασφάλιση ότι οι καταναλωτές θα ενημερώνονται με σαφήνεια για το περιεχόμενο και την προέλευση των τροφίμων.
- Συμβολή στην παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια και εξασφάλιση επαρκούς πρόσβασης σε ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα: έως το 2030, προβλέπεται ότι θα πρέπει να καλυφθούν οι επισιτιστικές ανάγκες 8 δισεκατομμυρίων ανθρώπων, ενώ θα αυξηθεί η ζήτηση για κρέας. Η παγκόσμια παραγωγή τροφίμων θα πρέπει να αυξηθεί τουλάχιστον κατά 40 % για να καλυφθούν αυτές οι ανάγκες, το δε 80 % αυτής της αύξησης θα πρέπει να προέλθει από την εντατικοποίηση της φυτικής παραγωγής.

Πέντε σύντομες αναφορές σχετικά με την πολιτική της ΕΕ για τα τρόφιμα

- Ο κλάδος γεωργικών προϊόντων διατροφής είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος τομέας της ευρωπαϊκής οικονομίας, καθώς απασχολεί πάνω από 48 εκατ. άτομα και συνεισφέρει ετησίως 750 δισ. ευρώ.
- Τα τρόφιμα δεν μπορούν να φέρουν επισημάνσεις με ισχυρισμούς για θέματα υγείας, εκτός εάν οι ισχυρισμοί αυτοί έχουν αποδειχθεί επιστημονικά και έχει χορηγηθεί σχετική άδεια από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Η πολιτική της ΕΕ για την εξάλειψη των ζωικών ασθενειών συνέβαλε στη μείωση του ετήσιου αριθμού των κρουσμάτων ΣΕΒ (σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια βοοειδών) από 2 124 σε 18 την τελευταία δεκαετία.
- Η θέσπιση από την ΕΕ προγραμμάτων ελέγχου της σαλμονέλας σε σμήνη πουλερικών είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του αριθμού των κρουσμάτων σαλμονελώσεων σε ανθρώπους από το βακτήριο *S. Enteritidis* κατά 60 % μεταξύ των ετών 2007 και 2011.
- Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός σπόρων παγκοσμίως: το 60 % των εξαγωγών σπόρων και φυτικού αναπαραγωγικού υλικού παγκοσμίως προέρχονται από την ΕΕ.

Ποια είναι η συμβολή της ΕΕ;

Οι βασικές αρχές της πολιτικής της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων καθορίζονται στη γενική νομοθεσία της ΕΕ για τα τρόφιμα, η οποία θεσπίστηκε το 2002. Οι γενικοί στόχοι της είναι η διευκόλυνση της ελεύθερης εμπορίας τροφίμων σε όλες τις χώρες της ΕΕ με διασφάλιση του ίδιου υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών σε όλα τα κράτη μέλη.

Η νομοθεσία της ΕΕ για τα τρόφιμα ρυθμίζει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που άπτονται των τροφίμων εν γένει και της ασφάλειας των τροφίμων ειδικότερα, περιλαμβανομένων των πληροφοριών για τα τρόφιμα και την καλή διαβίωση των ζώων. Καλύπτει όλα τα επιμέρους στάδια της αλυσίδας γεωργικών προϊόντων διατροφής, από τις ζωοτροφές και την παραγωγή τροφίμων έως την επεξεργασία, την αποθήκευση, τη μεταφορά, τις εισαγωγές και εξαγωγές, καθώς και τη λιανική πώληση τροφίμων. Η ολοκληρωμένη αυτή προσέγγιση σημαίνει ότι όλα τα τρόφιμα και οι ζωοτροφές που παράγονται και πωλούνται στην ΕΕ είναι ανιχνεύσιμα καθ' όλη τη διαδρομή «από το αγρόκτημα στο τραπέζι», καθώς και ότι οι καταναλωτές είναι καλά ενημερωμένοι σχετικά με το περιεχόμενο των τροφίμων που καταναλώνουν.

Η νομοθεσία της ΕΕ για τα τρόφιμα θεσπίζει επίσης τις αρχές ανάλυσης κινδύνων. Οι αρχές αυτές καθορίζουν πώς, πότε και από ποιόν πρέπει να διενεργούνται επιστημονικές και τεχνικές εκτιμήσεις, ώστε να διασφαλίζεται ένα επαρκές επίπεδο προστασίας των ανθρώπων, των ζώων και του περιβάλλοντος.

Η κοινή αυτή προσέγγιση διασφαλίζει την εφαρμογή ελάχιστων προτύπων σε ολόκληρη την ΕΕ. Βοηθά τις χώρες της ΕΕ να προλαμβάνουν και να ελέγχουν τις ασθένειες και να αποτρέπουν τους κινδύνους οι οποίοι απειλούν τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές με συντονισμένο, αποδοτικό και οικονομικά αποτελεσματικό τρόπο.

Οι βασικές αρχές

Η νομοθεσία της ΕΕ για τα τρόφιμα βασίζεται στις ακόλουθες κοινές αρχές, οι οποίες πρέπει να εφαρμόζονται από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ:

- Προστασία της δημόσιας υγείας, της υγείας των φυτών, καθώς και της υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων.
- Ανάλυση κινδύνων και ανεξάρτητες επιστημονικές συμβουλές.
- Προφύλαξη.
- Ανιχνευσιμότητα της προέλευσης όλων των προϊόντων.
- Διαφάνεια και σαφείς πληροφορίες για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές.
- Σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες όλων των παραγόντων της αλυσίδας γεωργικών προϊόντων διατροφής. Η πρώτη ευθύνη όλων των παραγόντων της τροφικής αλυσίδας είναι η διάθεση ασφαλών τροφίμων στην αγορά.
- Αυστηροί και τακτικοί έλεγχοι.
- Κατάρτιση και εκπαίδευση.

Τι περιλαμβάνει η ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας των τροφίμων

Οι καταναλωτές πρέπει να είναι σίγουροι ότι τα τρόφιμα που αγοράζουν είναι ασφαλή. Οι πρώτοι κανόνες υγιεινής των τροφίμων σε επίπεδο ΕΕ θεσπίστηκαν το 1964. Οι κανόνες αυτοί έχουν έκτοτε εξελιχθεί σε ένα προορατικό, συνεκτικό και ολοκληρωμένο εργαλείο για την προστασία της υγείας των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών, καθώς και του περιβάλλοντος. Επιπλέον, οι κανόνες αυτοί συμβάλλουν στην ομαλή εμπορία τροφίμων και ζωοτροφών.

Προφύλαξη και επιστημονικές συμβουλές

Η πολιτική τροφίμων της ΕΕ βασίζεται στην επιστημονική τεκμηρίωση και στην ενδελεχή εκτίμηση των κινδύνων. Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ λαμβάνουν τις αποφάσεις τους βάσει εισηγήσεων των επιστημονικών επιτροπών και ανεξάρτητων επιστημονικών συμβουλών φορέως, όπως η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA).

Η EFSA ιδρύθηκε το 2002 και έχει την έδρα της στην Πάρμα της Ιταλίας. Διενεργεί εκτιμήσεις κινδύνων προτού επιτραπεί η πώληση συγκεκριμένων τροφίμων στην ΕΕ. Η EFSA παρέχει επιστημονικά τεκμηριωμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στις χώρες της ΕΕ που συμβάλλουν στη λήψη αποτελεσματικών αποφάσεων για την προστασία των καταναλωτών. Επίσης, διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο παρέχοντας βοήθεια στην ΕΕ για την ταχεία αντιμετώπιση κρίσεων επισιτιστικής ασφάλειας.

Έλεγχοι

Βάσει των κανόνων της ΕΕ διενεργούνται αυστηροί έλεγχοι προκειμένου να διασφαλίζεται ότι όλα τα προϊόντα τα οποία εισέρχονται στην τροφική αλυσίδα πληρούν τα σχετικά πρότυπα. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται δοκιμές για τον εντοπισμό επικίνδυνων καταλοίπων από κτηνιατρικά φάρμακα, εντομοκτόνα και προσμείξεις, όπως οι διοξίνες.

Οι επιθεωρητές της ΕΕ επισκέπτονται επίσης αγροκτήματα και συναφείς με την παραγωγή τροφίμων επιχειρήσεις. Οι εθνικές

Οι κανονισμοί της ΕΕ για την προστασία των ανθρώπων, των ζώων και του περιβάλλοντος βασίζονται σε επιστημονικές εκτιμήσεις.

αρχές διενεργούν ελέγχους στα σύνορα της ΕΕ προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα τρόφιμα και τα ζώα που προέρχονται από χώρες εκτός ΕΕ πληρούν τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Πρόσθετες και αρτυματικές ύλες

Οι πρόσθετες και αρτυματικές ύλες είναι χημικές ουσίες οι οποίες προστίθενται στα τρόφιμα με σκοπό να βελτιώσουν τη γεύση, την υφή και την εμφάνισή τους ή να παρατείνουν τη φρεσκάδα τους. Τα προϊόντα αυτά υπόκεινται σε ρυθμίσεις προκειμένου να διασφαλίζεται ότι δεν συνεπάγονται κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία.

Όλες οι πρόσθετες ύλες που χρησιμοποιούνται στην ΕΕ —περιλαμβανομένων, των συντηρητικών, των χρωμάτων και των γλυκαντικών ουσιών— ελέγχονται επιστημονικά προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι είναι ασφαλείς για την ανθρώπινη υγεία προτού επιτραπεί η χρήση τους. Οι έλεγχοι αυτοί πραγματοποιούνται σε περιπτωσιολογική βάση. Η έγκριση αυτών των ουσιών πολύ συχνά υπόκειται σε ποσοτικούς περιορισμούς της χρήσης τους σε ορισμένα τρόφιμα. Οι κανόνες της ΕΕ προβλέπουν επίσης ότι η τυχόν χρήση πρόσθετων υλών σε τρόφιμα πρέπει να αναγράφεται σαφώς στην επισήμανση που περιέχει η συσκευασία του εκάστοτε προϊόντος.

Η χρήση αρτυματικών ουσιών σε τρόφιμα επιτρέπεται μόνον εάν έχει αποδειχθεί επιστημονικώς ότι αυτές δεν συνεπάγονται κινδύνους για την υγεία των καταναλωτών. Στην ΕΕ επιτρέπεται η χρήση περισσότερων από 2 100 αρτυματικών ουσιών, ενώ άλλες 400 αναλύονται επί του παρόντος από τον EFSA.

Όρια ασφαλείας για τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα

Ο όρος «υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα» σημαίνει κάθε υλικό το οποίο έρχεται σε επαφή με τρόφιμα, για παράδειγμα, υλικό συσκευασίας, μηχανήματα επεξεργασίας, μαχαιροπήρουνα και πιάτα. Οι κανόνες της ΕΕ θεσπίζουν τις βασικές απαιτήσεις για την ασφαλή χρήση αυτών των υλικών. Για παράδειγμα, όλες οι ουσίες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή πλαστικών υλικών συσκευασίας τροφίμων πρέπει να υποβληθούν σε εκτίμηση ασφαλείας από την EFSA πριν από τη χορήγηση άδειας χρήσης τους στην ΕΕ. Η ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ ορίζει ότι τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα δεν πρέπει να προκαλούν χημικές αντιδράσεις οι οποίες ενδέχεται να μεταβάλλουν τη γεύση, την εμφάνιση, την υφή ή την οσμή του τροφίμου ή να αλλοιώνουν τη χημική του σύνθεση.

Περιορισμοί στη χρήση πρόσθετων υλών σε ζωοτροφές και στις υπολειμματικές ουσίες σε φυτά και σε κτηνοτροφικά προϊόντα

Οι κανόνες της ΕΕ απαιτούν να διεξάγεται πλήρης επιστημονική αξιολόγηση των πρόσθετων υλών για ζωοτροφές, των κτηνιατρικών φαρμάκων και των προϊόντων φυτοπροστασίας πριν από τη χορήγηση της άδειας κυκλοφορίας τους, η οποία να αποδεικνύει ότι η χρήση τους είναι ασφαλής για τους ανθρώπους, τα ζώα και το περιβάλλον. Εάν διαπιστωθεί ότι οι εν λόγω ουσίες δεν είναι ασφαλείς, απαγορεύεται η κυκλοφορία τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις για τα επιτρεπτά ποσοστά καταλοίπων σε ζωοτροφές θεσπίζονται ανώτατα όρια.

Βελτίωση της υγιεινής των τροφίμων

Τα βακτήρια, οι ιοί και τα παράσιτα ενδέχεται να αποτελούν σοβαρό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία εάν δεν τηρούνται αυστηρές διαδικασίες υγιεινής των τροφίμων. Μεταξύ των ευρέως γνωστών παραδειγμάτων τέτοιων κινδύνων περιλαμβάνονται οι ασθένειες που συνδέονται με τη σαλμονέλα στα πουλερικά, τη listeria στα γαλακτοκομικά προϊόντα, στα προϊόντα κρέατος και στα αλιευτικά προϊόντα, καθώς και με τη ΣΕΒ στα βοοειδή.

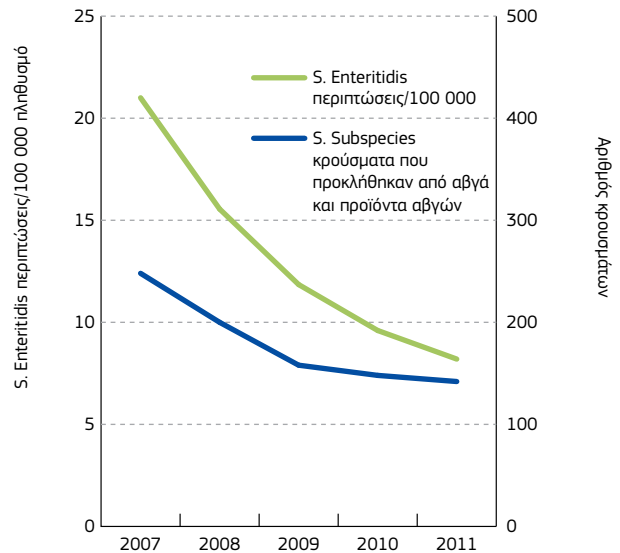
Για να προστατεύσουν τους πολίτες της ΕΕ από αυτούς τους κινδύνους, οι κανόνες της ΕΕ απαιτούν την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης και συντονισμένης προσέγγισης σχετικά με την υγιεινή των τροφίμων καθ' όλο το μήκος της τροφικής αλυσίδας σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Η ευθύνη βαρύνει πρωτίστως τις επιχειρήσεις και τα φυσικά πρόσωπα που παράγουν και πωλούν τα τρόφιμα. Τόσο οι παραγωγοί όσο και οι πωλητές τροφίμων πρέπει υποχρεωτικά να εφαρμόζουν προγράμματα αυτοελέγχου. Το 2003 η ΕΕ θέσπισε προγράμματα ελέγχου του βακτηριδίου της σαλμονέλας σε σμήνη πτηνών σε όλα τα κράτη μέλη. Τα προγράμματα αυτά διασφαλίζουν ότι λαμβάνονται πρόσφορα και αποτελεσματικά μέτρα για τον εντοπισμό και τον έλεγχο της σαλμονέλας και άλλων ζωονοσογόνων βακτηριδίων σε όλα τα στάδια της τροφικής αλυσίδας. Προληπτικά μέτρα λαμβάνονται κυρίως στο επίπεδο της πρωτογενούς παραγωγής με στόχο τον περιορισμό του επιπολασμού των εν λόγω βακτηριδίων, καθώς και των κινδύνων που αυτά συνεπάγονται για τη δημόσια υγεία. Εκτός από τα συγκεκριμένα προγράμματα ελέγχου,

Οι κανόνες της ΕΕ προωθούν ολοκληρωμένες και συντονισμένες προσεγγίσεις όσον αφορά την υγιεινή των τροφίμων.

εφαρμόζονται και άλλα μέτρα ελέγχου καθ' όλο το μήκος της τροφικής αλυσίδας, περιλαμβανομένων των σταδίων της σφαγής, της επεξεργασίας, της διανομής, της λιανικής πώλησης και της παρασκευής των τροφίμων. Η εφαρμογή αυτών των μέτρων είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των κρουσμάτων σαλμονέλλωσης σε ανθρώπους κατά 60,5 % στο διάστημα μεταξύ 2007 και 2011. Εξάλλου, τα κρούσματα σαλμονέλλωσης που συνδέονται με την κατανάλωση αυγών ή προϊόντων αυγού μειώθηκαν στο ίδιο διάστημα κατά 42,3 % (από 248 σε 143).

ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΟΥΣΜΑΤΑ ΣΑΛΜΟΝΕΛΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΕ 2007-2011

Μείωση της μόλυνσης των τροφίμων

Οι κανόνες της ΕΕ για τις ουσίες που επιμολύνουν τα τρόφιμα βασίζονται στην αρχή ότι τα επίπεδα αυτών των ουσιών πρέπει να διατηρούνται όσο το δυνατόν χαμηλότερα μέσω της εύλογης εφαρμογής ορθών πρακτικών. Για ορισμένες από τις προσμείξεις (π.χ. διοξίνες, βαρέα μέταλλα, νιτρικά ιόντα) έχουν θεσπισθεί, βάσει σχετικών επιστημονικών συμβουλών, ανώτατα επιτρεπτά επίπεδα με στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας.

Πρωώθηση καλύτερης διατροφής

Στην ΕΕ σήμερα πέντε από τους επτά σημαντικότερους παράγοντες κινδύνου πρόωρου θανάτου συνδέονται με τα τρόφιμα που τρώμε και τα ποτά που πίνουμε: υψηλή πίεση αίματος, χοληστερίνη, δείκτης μάζας σώματος, ανεπαρκής πρόσληψη φρούτων και λαχανικών και κατάχρηση οινοπνευματωδών ποτών. Η αρμοδιότητα για τη λήψη μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας προς αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων ανήκει στις χώρες της ΕΕ, όχι στην ίδια την ΕΕ. Ωστόσο, ορισμένες πρωτοβουλίες συντονίζονται σε επίπεδο ΕΕ, για παράδειγμα στο πλαίσιο του «Προγράμματος δράσης της ΕΕ για τη διατροφή, τη σωματική άσκηση και την υγεία» και της «Ομάδας Υψηλού Επιπέδου για τη διατροφή και τη σωματική άσκηση». Σε αμφότερες τις πρωτοβουλίες συμμετέχουν εκπρόσωποι από ολόκληρη την Ευρώπη με στόχο την αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας που σχετίζονται με τη διατροφή, όπως είναι η παχυσαρκία και ο διαβήτης.

Η καλύτερη διατροφή μπορεί να συμβάλει στην αποφυγή κινδύνων υγείας.

Υποστήριξη της καινοτομίας στα τρόφιμα

Ως «νέα τρόφιμα» νοούνται τα τρόφιμα ή τα συστατικά τροφίμων τα οποία δεν τύχχαναν ευρείας κατανάλωσης από ανθρώπους στο παρελθόν. Ο νομικός ορισμός τους στην ΕΕ αφορά τρόφιμα ή συστατικά τροφίμων τα οποία δεν χρησιμοποιούνταν πριν από το 1997. Τέτοια είναι, μεταξύ άλλων, το sucromalt, ένα μείγμα σακχαριτών (γλυκαντικών ουσιών) πλούσιο σε μαλτόζη, καθώς και το φυσικό κόμι γκουάρ, μια ουσία σε μορφή λευκής σκόνης η οποία παρασκευάζεται από σπόρους του φυτού γκουάρ. Αμφότερες οι εν λόγω ουσίες έλαβαν άδεια εμπορίας στην ΕΕ το 2010.

Όλα τα νέα τρόφιμα ή συστατικά τροφίμων που λαμβάνουν άδεια εμπορίας στην ΕΕ έχουν προηγουμένως αποτελέσει αντικείμενο επιστημονικής εκτίμησης της ασφάλειάς τους. Η άδεια εμπορίας που χορηγούν οι αρμόδιες αρχές σε νέα τρόφιμα θέτει τους εκάστοτε συγκεκριμένους όρους τους οποίους πρέπει να πληρούν η χρήση και η επισήμανσή τους.

Σαφής επισήμανση

Οι κανόνες της ΕΕ για την επισήμανση των τροφίμων επιδιώκουν την παροχή λεπτομερών και ακριβών πληροφοριών προς τους καταναλωτές σχετικά με το περιεχόμενο και τη σύνθεση των τροφίμων, οι οποίες τους βοηθούν να επιλέγουν συνειδητά τα τρόφιμα που καταναλώνουν. Τα τρόφιμα πρέπει να επισημαίνονται σαφώς με βασικές πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη αλλεργιογόνων ουσιών και τη διατροφική τους αξία, περιλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με την ενεργειακή τους αξία και την περιεκτικότητά τους σε λιπαρά, κορεσμένα λιπαρά, υδατάνθρακες, σάκχαρα, πρωτεΐνες και αλάτι. Οι επισημάνσεις των τροφίμων περιλαμβάνουν επίσης πληροφορίες σχετικά με τον κατασκευαστή, τον πωλητή, τον εισαγωγέα, τις συνθήκες αποθήκευσης και την παρασκευή ορισμένων τροφίμων. Η αφαίρεση αυτών των επισημάνσεων δεν πρέπει να είναι εφικτή. Επίσης, πρέπει να είναι εμφανείς, ευανάγνωστες και εύληπτες.

Τρόφιμα για συγκεκριμένες ομάδες

Ορισμένες τροφές, οι οποίες προορίζονται για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού, όπως τα βρέφη και τα μικρά παιδιά,

υπόκεινται σε ειδικούς κανόνες για τη διασφάλιση της ενδεδειγμένης διατροφικής σύνθεσης και την παροχή των συναφών πληροφοριών προς τους καταναλωτές.

Ακριβείς ισχυρισμοί υγείας

Οι κανόνες της ΕΕ σχετικά με τους ισχυρισμούς διατροφής και υγείας αφορούν περιπτώσεις τροφίμων οι παραγωγικοί των οποίων ισχυρίζονται, για παράδειγμα στις ετικέτες τους ή στις συναφείς διαφημίσεις, ότι έχουν ευεργετικές επιδράσεις στην υγεία. Δηλώσεις όπως «συμβάλλει στη φυσιολογική λειτουργία της καρδιάς» ή «μειώνει τη χοληστερίνη» αποτελούν τυπικά παραδείγματα τέτοιων ισχυρισμών. Η προβολή τέτοιων ισχυρισμών επιτρέπεται μόνον εφόσον ο εκάστοτε ισχυρισμός είναι επιστημονικώς τεκμηριωμένος και η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων έχει εκπονήσει εκτίμηση που τον επιβεβαιώνει. Εκτός από τους 31 επιτρεπόμενους ισχυρισμούς διατροφής, τον Μάιο του 2012 η ΕΕ συμφώνησε να χορηγήσει άδεια προβολής 222 ισχυρισμών υγείας μετά την εξέταση περισσότερων των 4 600 αιτήσεων.

Πρώθηση τροφίμων υψηλής ποιότητας και παραδοσιακών τροφίμων

Οι κανόνες σχετικά με τη επισήμανση διευκολύνουν επίσης τους καταναλωτές στην αναγνώριση των βιολογικών τροφίμων, των προϊόντων ποιότητας ή των τροφίμων που παρασκευάζονται με κάποιον συγκεκριμένο τρόπο. Για προϊόντα συγκεκριμένης γεωγραφικής προέλευσης χρησιμοποιούνται ειδικοί λογότυποι της ΕΕ: Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ) και Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ), ενώ για όσα προϊόντα παρασκευάζονται ή παράγονται με παραδοσιακό τρόπο: Εγγυημένο Παραδοσιακό Ιδιότυπο Προϊόν (ΕΠΙΠ).

Ο λογότυπος της ΕΕ για τα προϊόντα βιολογικής γεωργίας μπορεί να τοποθετηθεί σε όλα τα προσυσκευασμένα βιολογικά τρόφιμα τα οποία παράγονται στην ΕΕ, εγγυάται δε τη συμμόρφωση προς τα πρότυπα βιολογικής παραγωγής της ΕΕ.

Στα τέλη του 2012, είχαν καταχωριστεί ως ΠΟΠ, ΠΓΕ ή ΕΠΙΠ 1 138 προϊόντα, μεταξύ των οποίων, για παράδειγμα, η σαμπάνια (ΠΟΠ), το «ζαμπόν Πάρμας» (ΠΓΕ) και ο ζύθος Gueuze (ΕΠΙΠ).

Τα τρόφιμα στην ΕΕ πρέπει να φέρουν σαφή επισήμανση με πληροφορίες για τη θρεπτική τους αξία, το περιεχόμενο και τον τρόπο παραγωγής τους.

Πρόωση της υγείας των ζώων και καταπολέμηση των νόσων των ζώων

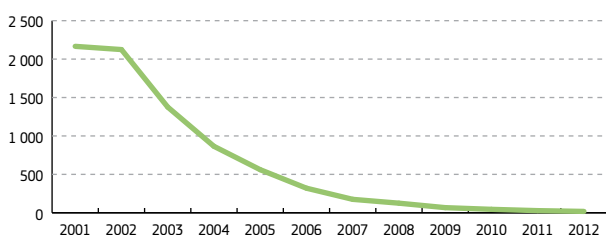
Η νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία της υγείας των ζώων βασίζεται στην αρχή ότι η πρόληψη είναι προτιμότερη από τη θεραπεία. Οσάκις εμφανίζονται κρούσματα ζωνοδόσων, εφαρμόζονται σχέδια έκτακτης ανάγκης για τον περιορισμό της εξάπλωσής τους, την προστασία των ζώων που κινδυνεύουν και τον περιορισμό των επιπτώσεων των κρίσεων στους αγρότες, την οικονομία και την κοινωνία.

Κάθε χρόνο η ΕΕ διαθέτει κονδύλια για την πρόληψη, τον έλεγχο και την παρακολούθηση διάφορων ζωνοδόσων. Μεταξύ άλλων, χρηματοδοτούνται προγράμματα εμβολιασμών, δοκιμές σε ζώα, θεραπείες και αποζημιώσεις για τη θανάτωση ζώων. Γενικά, τα εν λόγω προγράμματα έχουν συμβάλει επιτυχώς στη μείωση της συχνότητας εμφάνισης αρκετών ασθενειών στην ΕΕ, περιλαμβανομένων της λύσσας, της ΣΕΒ και της σαλμονέλλωσης.

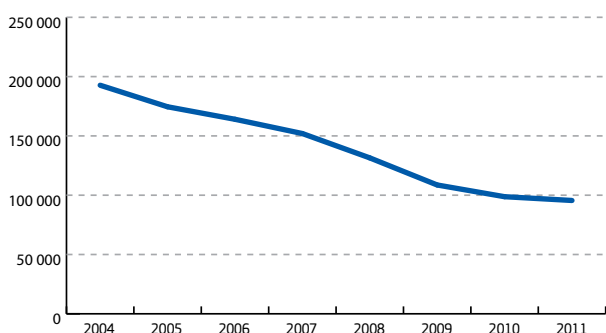
Επιπλέον, το 2012 η ΕΕ ξεκίνησε μελέτες σχετικά με τις απώλειες των αποικιών μελισσών και έρευνες σχετικά με τον ιό Schmallenberg, μια πρωτοεμφανιζόμενη λοίμωξη που προσβάλλει τα βοοειδή και τα αιγοπρόβατα και εντοπίστηκε για πρώτη φορά το 2011.

Εάν διατυπώνονται φόβοι εκδήλωσης κάποιας ζωνοδόσου, πρέπει να εφαρμόζονται τα υποχρεωτικά μέτρα ελέγχου της ΕΕ. Μεταξύ των μέτρων αυτών περιλαμβάνονται η επιβολή περιορισμών στην κυκλοφορία, ο εμβολιασμός και η υποχρεωτική θανάτωση ζώων με στόχο την αποτροπή της εξάπλωσής της νόσου. Η ΕΕ έχει επίσης δημιουργήσει αποθέματα εμβολίων για συγκεκριμένες ζωνοδόσους οι οποίες ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΕΒ ΣΤΗΝ ΕΕ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΑΛΜΟΝΕΛΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Πρόληψη της μετάδοσης ασθενειών από τα ζώα στον άνθρωπο

Οι ζωνοδόσοι είναι ασθένειες, όπως η σαλμονέλλωση ή η φυματίωση, που μπορούν να μεταδοθούν από τα ζώα στον άνθρωπο. Αποτελούν σημαντική απειλή για τη δημόσια υγεία. Οι κανόνες της ΕΕ διασφαλίζουν τον έλεγχο των ζωνοδόσων και την είσοδο μόνον υγιών ζώων και προϊόντων στην τροφική αλυσίδα. Η ΕΕ χρηματοδοτεί επίσης την έρευνα για την καταπολέμηση των ζωνοδόσων.

Οι δαπάνες της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων

Τα τελευταία δέκα χρόνια, η ΕΕ δαπάνησε 3,3 δισεκατομμύρια ευρώ για την υλοποίηση της πολιτικής της για την ασφάλεια των τροφίμων, από τα οποία τα 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ διατέθηκαν για την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων εξάλειψης ζωνοδόσων.

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός της ΕΕ για την υλοποίηση της πολιτικής ασφάλειας των τροφίμων στο διάστημα 2014-2020 ανέρχεται σε 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ, κατανέμεται δε μεταξύ των ακόλουθων δύο προτεραιοτήτων:

- Εξάλειψη των ζωνοδόσων
- Χρηματοδότηση του κτηνιατρικού ταμείου επειγόντων περιστατικών της ΕΕ, περιλαμβανομένων των εργαστηρίων αναφοράς της ΕΕ, των προγραμμάτων κατάρτισης και των τραπεζών εμβολίων.

Διασφάλιση υψηλού επιπέδου συνθηκών διαβίωσης των ζώων

Η πολιτική της ΕΕ για την καλή διαβίωση των ζώων βασίζεται σε μια αρχή της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αναγνωρίζει τα ζώα ως «ευαίσθητα όντα» —όντα που διαθέτουν συνείδηση. Η εν λόγω διάταξη ορίζει ότι «Κατά τη διαμόρφωση και την εφαρμογή της πολιτικής της Ένωσης στους τομείς της γεωργίας, της αλιείας, των μεταφορών, της εσωτερικής αγοράς, της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και του διαστήματος, η Ένωση και τα κράτη μέλη λαμβάνουν πλήρως υπόψη τους τις απαιτήσεις καλής διαβίωσης των ζώων ως ευαίσθητων όντων, τηρώντας ταυτόχρονα τις νομοθετικές ή διοικητικές διατάξεις και τα έθιμα των κρατών μελών που αφορούν ιδίως τους λατρευτικούς τύπους, τις πολιτιστικές παραδόσεις και την κατά τόπους πολιτιστική κληρονομιά» (άρθρο 13 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Τα πρότυπα της ΕΕ για την καλή διαβίωση των ζώων συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον αυστηρών παγκοσμίως.

Οι συνθήκες διαβίωσης των ωστόκων ορνίθων διέπονται από τη νομοθεσία της ΕΕ για την καλή διαβίωση των ζώων.

Βασίζονται στην αρχή που απορρέει από τις ακόλουθες βασικές ελευθερίες: την απαλλαγή από τις κακουχίες, την πείνα και τη δίψα, τον φόβο και την ψυχική ταλαιπωρία, τον πόνο, τους τραυματισμούς και τις ασθένειες, καθώς και την ελευθερία εκδήλωσης φυσιολογικής συμπεριφοράς. Μετά τη θέσπιση των πρώτων κανόνων για την καλή διαβίωση των ζώων, το 1974, η πολιτική της ΕΕ αναπτύχθηκε προκειμένου να αντιμετωπίσει ένα ευρύ φάσμα προβλημάτων.

Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η απαγόρευση των δοκιμών καλλυντικών και συστατικών καλλυντικών σε ζώα, αλλά και οι ειδικοί κανόνες μεταχείρισης των ζώων κατά τη σφαγή. Αυστηροί κανόνες διέπουν επίσης τη μεταφορά των ζώων. Για παράδειγμα, τα ταξίδια που υπερβαίνουν τις 8 ώρες μπορούν να πραγματοποιούνται μόνον με εγκεκριμένα από τις αρμόδιες αρχές οχήματα που διαθέτουν συστήματα παρακολούθησης της θερμοκρασίας και ποτίσματος των ζώων.

Η καλή διαβίωση των ζώων θεωρείται ότι αποτελεί σημαντική παράμετρο της «ορθής γεωργικής πρακτικής». Αυτό σημαίνει ότι οι αγρότες πρέπει να τηρούν τα ελάχιστα πρότυπα προκειμένου να υπαχθούν σε καθεστώς στήριξης στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής. Για ορισμένα εκτρεφόμενα ζώα ισχύουν πρόσθετες απαιτήσεις καλής διαβίωσης. Για παράδειγμα, όσον αφορά τις ωοπαραγωγές όρνιθες, η ΕΕ έχει απαγορεύσει τη χρήση «μη διευθετημένων» συστοιχιών κλωβών, όπου ο διαθέσιμος χώρος δεν επαρκεί για να φτιάξουν οι όρνιθες τη φωλιά τους και να κουνιάσουν.

Αποτελεσματικό σύστημα παρακολούθησης και εντοπισμού ζώντων ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών ζωικής προέλευσης

Καθημερινά, πλήθος φορτίων ζώντων ζώων και ζωικών προϊόντων εισάγονται ή αποτελούν αντικείμενο εμπορίας στην ΕΕ. Η ασφαλής κυκλοφορία αυτών των φορτίων απαιτεί την τήρηση αυστηρών διαδικασιών.

Το σύστημα ελέγχου και πραγματογνωμοσύνης στις συναλλαγές (TRACES) της ΕΕ χρησιμοποιείται για την

παρακολούθηση και τον εντοπισμό ζώντων ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών ζωικής προέλευσης κατά την είσοδο και την εμπορία τους εντός της ΕΕ. Συνδέει τις κτηνιατρικές αρχές εντός και εκτός ΕΕ και επιτρέπει στις κτηνιατρικές υπηρεσίες και επιχειρήσεις να αντιδρούν ταχέως οσάκις διαπιστώνεται κάποια απειλή για την υγεία. Εάν κριθεί αναγκαίο, τα προϊόντα αποσύρονται αμέσως από τα ράφια των σουπερμάρκετ.

Στο πλαίσιο των απαιτήσεων ιχνηλασιμότητας της ΕΕ, τα βοοειδή, οι χοίροι και τα αιγοπρόβατα πρέπει να φέρουν διὰ βίου ετικέτα με κωδικό αριθμό αναγνώρισης. Η επισήμανση αυτή διευκολύνει τις κτηνιατρικές αρχές σε περίπτωση εμφάνισης κάποιας νόσου να εντοπίζουν το πλήρες ιστορικό των μετακινήσεων των ζώων.

Όλα τα ζώα ζώα και μεγάλες ποσότητες ζωικών προϊόντων που εισέρχονται στην ΕΕ πρέπει επίσης να συνοδεύονται από πιστοποιητικό υγείας θεωρημένο από επίσημο κτηνίατρο το οποίο θα βεβαιώνει ότι πληρούν τις βασικές απαιτήσεις υγείας των ζώων.

Διευκόλυνση των ταξιδιών με ζώα συντροφιάς

Οι κανόνες της ΕΕ συμβάλλουν στη διασφάλιση ότι ζώα συντροφιάς, όπως γάτες, σκύλοι και νυφίτσες μπορούν να ταξιδεύουν με ασφάλεια μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Η ΕΕ θέσπισε το 2004 το ευρωπαϊκό διαβατήριο ζώων συντροφιάς. Το έγγραφο αυτό περιέχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα και την κατάσταση της υγείας του ζώου, περιλαμβανομένων πληροφοριών για τους εμβολιασμούς, τα αποτελέσματα ιατρικών αναλύσεων και/ή τις αγωγές αποπαρασίτωσης, και συμβάλλει στην πρόληψη της μετάδοσης ασθενειών, όπως η λύσσα. Το σύστημα ασφαλούς κυκλοφορίας ζώων συντροφιάς εφαρμόζεται επίσης στην Ανδόρα, το Μονακό, τη Νορβηγία και την Ελβετία.

Τα εκτρεφόμενα ζώα στην ΕΕ πρέπει να φέρουν ετικέτα ώστε να μπορεί να εντοπίζεται η προέλευσή τους.

Πρώθηση διεθνών προτύπων καλής διαβίωσης

Η ΕΕ συνεργάζεται στενά με διεθνείς οργανισμούς όπως ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO) και ο Παγκόσμιος Οργανισμός για την Υγεία των Ζώων (ΟΙΕ) με σκοπό την προβολή της ανάγκης και την προώθηση της θέσπισης διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων για την καλή διαβίωση των ζώων. Η ΕΕ προωθεί επίσης την καλή διαβίωση των ζώων στο πλαίσιο εμπορικών συμφωνιών που συνάπτει με τρίτες χώρες. Εξάλλου, θέτει πάντοτε το ζήτημα της καλής διαβίωσης των ζώων κατά τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη νέων εμπορικών συμφωνιών.

Καταπολέμηση της διάδοσης επιβλαβών οργανισμών

Καθώς η αξία της γεωργικής παραγωγής της ΕΕ ανέρχεται σε 205 δισ. ευρώ ετησίως, οι επενδύσεις στην υγεία των φυτών είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της καλλιέργειας κηπευτικών προϊόντων και της δασοπονίας.

Χωρίς την προστασία των κανόνων της ΕΕ για την υγεία των φυτών, η παραγωγή γεωργικών, κηπευτικών και δασοπονικών προϊόντων θα ήταν εκτεθειμένη σε ένα ευρύ φάσμα απειλών κατά της υγείας των φυτών με σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις. Για παράδειγμα, η παραγωγή εσπεριδοειδών της ΕΕ (αξίας 4 δισ. ευρώ) θα υφίστατο σοβαρή ζημία εάν ο καρκίνος των εσπεριδοειδών εμφανιζόταν στην ΕΕ. Ο εν λόγω επιβλαβής οργανισμός εντοπίστηκε πρόσφατα στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου οι δαπάνες για αποζημιώσεις και δραστηριότητες εξάλειψης της νόσου ανήλθαν σε 800 εκατ. ευρώ.

Οι κανόνες της ΕΕ παρέχουν προστασία κατά των επιβλαβών οργανισμών μέσω της θέσπισης αυστηρών απαιτήσεων στις εισαγωγές και στην κυκλοφορία προϊόντων εντός της ΕΕ. Διενεργούνται επίσης τακτικές επιθεωρήσεις κατά την περίοδο βλάστησης και αμέσως μετά τη συγκομιδή. Οι κανόνες της ΕΕ διασφαλίζουν επίσης ότι τα προϊόντα προστασίας των φυτών από τους επιβλαβείς οργανισμούς δεν ενέχουν κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.

Προστασία του φυτικού αναπαραγωγικού υλικού

Το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό (σπόροι και φυτά προς φύτευση) αποτελεί την πεμπουσία της γεωργικής παραγωγής, καθώς και της παραγωγής κηπευτικών και δασοπονικών προϊόντων. Καθώς αποτελεί τον πρώτο κρίκο στην τροφική αλυσίδα των ανθρώπων και των ζώων, έχει σημαντικό αντίκτυπο στη βιοποικιλότητα, καθώς και στην ποιότητα και την υγεία της γεωργικής παραγωγής. Το 2012 καταχωρίστηκαν για εμπορικούς σκοπούς στην ΕΕ 19 580 ποικιλίες γεωργικών καλλιεργειών και 18 450 ποικιλίες κηπευτικών καλλιεργειών.

Το ίδιο έτος, η αξία της αγοράς σπόρων της ΕΕ για εμπορικούς σκοπούς ανήλθε περίπου σε 6,8 δισ. ευρώ,

Η υγεία των φυτών αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για την επίτευξη του γενικού στόχου της επισιτιστικής ασφάλειας στην ΕΕ.

ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό άνω του 20 % επί του συνόλου της παγκόσμιας αγοράς σπόρων. Το 60 % των παγκόσμιων εξαγωγών σπόρων προέρχεται από την ΕΕ. Εξάλλου, ο κλάδος του φυτικού αναπαραγωγικού υλικού συγκαταλέγεται ανάμεσα στους πλέον καινοτόμους κλάδους της οικονομίας και επενδύει τεράστια ποσά στην έρευνα. Η ΕΕ έχει δημιουργήσει ένα σύστημα χορήγησης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας για νέες φυτικές ποικιλίες, το καλούμενο κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικής ποικιλίας (CPVR).

Η διεθνής συνθήκη σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία θέτει το παγκόσμιο πλαίσιο για την πρόσβαση στους γεωργικούς φυτογενετικούς πόρους. Η εν λόγω συνθήκη έχει επικυρωθεί από την ΕΕ και από το σύνολο των κρατών μελών. Ένα σημαντικό μέρος της συνθήκης αφορά την τυποποιημένη συμφωνία μεταφοράς υλικού (ΣΜΥ). Πρόκειται για ένα υπόδειγμα σύμβασης μεταξύ δύο ιδιωτών αντισυμβαλλομένων, βάσει της οποίας το πρώτο αντισυμβαλλόμενο μέρος εκχωρεί το δικαίωμα χρήσης συγκεκριμένων φυτογενετικών πόρων στο άλλο αντισυμβαλλόμενο μέρος και αμφότερα τα μέρη συμφωνούν να μοιράζονται τα τυχόν κέρδη που θα προκύψουν από την εμπορική διάθεση προϊόντων που θα προέλθουν από το εν λόγω υλικό. Η συνθήκη καλύπτει περισσότερα από 1,5 εκατομμύρια δείγματα, ενώ κάθε χρόνο διενεργούνται 444 000 μεταφορές υλικού μέσω ΣΜΥ.

Αυστηρό σύστημα αδειοδότησης και διάθεσης στην αγορά γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών

Ως γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί (ΓΤΟ) νοούνται οργανισμοί των οποίων τα γενετικά χαρακτηριστικά

έχουν τροποποιηθεί τεχνητά προκειμένου να αποκτήσουν μια νέα ιδιότητα. Μπορεί να είναι, για παράδειγμα, φυτά ή καλλιέργειες ανθεκτικά στην ξηρασία, στα ζιζανιοκτόνα ή σε ορισμένα έντομα ή με βελτιωμένη διατροφική αξία.

Η κυκλοφορία ΓΤΟ στην αγορά της ΕΕ υπόκειται σε αυστηρούς ελέγχους. Η χρήση ΓΤΟ στην ΕΕ επιτρέπεται μόνον εφόσον έχει προηγουμένως χορηγηθεί σχετική άδεια. Οι σχετικές άδειες χορηγούνται μόνον εφόσον κριθεί ότι οι ΓΤΟ είναι ασφαλείς για τους ανθρώπους, τα ζώα και το περιβάλλον, ενώ μετά τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας πρέπει να τυγχάνουν επαρκούς παρακολούθησης προκειμένου να εντοπισθούν τυχόν απρόβλεπτες επιδράσεις.

Οι ΓΤΟ μπορούν να λάβουν άδεια χρήσης σε τρόφιμα και ζωοτροφές και/ή για καλλιέργεια. Η διαχείριση των αιτήσεων πραγματοποιείται σε επίπεδο ΕΕ βάσει της προβλεπόμενης στη συναφή νομοθεσία της ΕΕ διαδικασίας. Η εν λόγω διαδικασία περιλαμβάνει τη διενέργεια αξιολόγησης της αίτησης από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), καθώς και από τις εθνικές αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της ΕΕ. Η Επιτροπή μπορεί να προτείνει τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας σε έναν ΓΤΟ μόνον βάσει θετικής αξιολόγησης κινδύνων από την EFSA. Τα κράτη μέλη ψηφίζουν στο πλαίσιο της αρμόδιας κανονιστικής επιτροπής σχετικά με τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας στην αγορά βάσει της πρότασης απόφασης της Επιτροπής.

Ωστόσο, ακόμη και μετά τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας ενός ΓΤΟ στην αγορά της ΕΕ, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ρήτρες ασφαλείας σε εθνικό επίπεδο οσάκις εντοπίζεται κάποιος σοβαρός κίνδυνος για την υγεία ή για το περιβάλλον.

Όλα τα προϊόντα που περιέχουν, αποτελούνται ή παράγονται από επιτρεπόμενους ΓΤΟ πρέπει να φέρουν επισήμανση, εκτός εάν το ποσοστό της ακουσίας ή αναπόφευκτης παρουσίας του ΓΤΟ είναι μικρότερο από 0,9 %. Ο κανόνας περί επισήμανσης δεν εφαρμόζεται σε προϊόντα τα οποία προέρχονται από ζώα που έχουν τραφεί με ΓΤΟ. Η Επιτροπή διεξάγει διερευνητική μελέτη με τίτλο «Συστήματα επισήμανσης «χωρίς ΓΤΟ» με στόχο να αξιολογήσει την ενδεχόμενη ανάγκη εναρμόνισης σε αυτό το πεδίο.

Κατάλογος των ΓΤΟ των οποίων η χρήση επιτρέπεται στην ΕΕ διατίθεται στον ιστότοπο: http://ec.europa.eu/food/dyna/gm_register/index_en.cfm

Διασφάλιση της ασφαλούς χρήσης των γεωργικών φαρμάκων

Τα προϊόντα φυτοπροστασίας, τα οποία είναι γνωστά ως γεωργικά φάρμακα, χρησιμοποιούνται πρωτίστως για την προστασία των καλλιεργειών από επιβλαβείς οργανισμούς και ασθένειες. Η χρήση τους στην ΕΕ υπόκειται σε αυστηρές ρυθμίσεις προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι χημικές ουσίες που περιέχουν δεν έχουν ανεπιθύμητες παρενέργειες στους ανθρώπους και το περιβάλλον. Η χρήση ή η πώληση προϊόντων φυτοπροστασίας στην ΕΕ επιτρέπονται μόνο κατόπιν ενδελεχούς αξιολόγησης της ασφάλειάς τους βάσει των οδηγιών χρήσης τους.

Η ΕΕ θεσπίζει όρια όσον αφορά την επιτρεπόμενο ποσοστό καταλοίπων γεωργικών φαρμάκων σε τρόφιμα και ζωοτροφές.

Οι δραστικές ουσίες που χρησιμοποιούνται στα προϊόντα φυτοπροστασίας υπόκεινται σε αυστηρή διαδικασία έγκρισης, η οποία προβλέπει τη διενέργεια από την EFSA ολοκληρωμένης αξιολόγησης του αντικτύπου τους στην υγεία των ανθρώπων και των ζώων, καθώς και στο περιβάλλον. Βάσει της αξιολόγησης της EFSA, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφασίζει αν θα εγκρίνει ή θα απορρίψει τη χρήση μιας ουσίας σε επίπεδο ΕΕ. Δεδομένου του πλήθους των γεωργικών αναγκών και της ποικιλίας των κλιματικών και περιβαλλοντικών συνθηκών στην ΕΕ, η τελική ευθύνη αδειοδότησης και ελέγχου της κυκλοφορίας στην αγορά των προϊόντων φυτοπροστασίας που περιέχουν επιτρεπόμενες δραστικές ουσίες ανήκει στα κράτη μέλη.

Σε ειδικές περιπτώσεις η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να επιβάλει σοβαρούς περιορισμούς στις πιθανές χρήσεις μιας δραστικής ουσίας. Οι εν λόγω περιορισμοί επιβάλλονται οσάκις κρίνεται αναγκαία η εναρμονισμένη αντιμετώπιση συγκεκριμένων κινδύνων που απειλούν το υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας των ανθρώπων, των ζώων και του περιβάλλοντος.

Οι κανόνες της ΕΕ για τα γεωργικά φάρμακα θέσπισαν επίσης «ανώτατα όρια καταλοίπων», δηλαδή όρια όσον αφορά το επιτρεπτό ποσοστό καταλοίπων του γεωργικού φαρμάκου στα τρόφιμα και στις ζωοτροφές.

Αποτελεσματικά συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης

Το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές (RASFF) της ΕΕ δημιουργήθηκε το 1979 και επιτρέπει την ταχεία και αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τρόφιμα και ζωοτροφές μεταξύ όλων των αρμόδιων φορέων σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ. Βοηθά τις κυβερνήσεις να λαμβάνουν μέτρα γρήγορα και συντονισμένα για την αποτροπή κινδύνων ασφαλείας των τροφίμων προτού βλάψουν τους καταναλωτές, για παράδειγμα μέσω της ανάκλησης προϊόντων. Το 2012 διαβιβάστηκαν 3 424 κοινοποιήσεις μέσω του RASFF. Περισσότερες από τις μισές αφορούσαν περιπτώσεις ματαίωσης δυνητικών εισαγωγών στα εξωτερικά σύνορα από τις αρμόδιες αρχές επειδή τα εισαγόμενα προϊόντα δεν πληρούσαν τα πρότυπα ασφαλείας τροφίμων της ΕΕ.

Το RASSF επιτρέπει στην ΕΕ να λαμβάνει εγκαίρως μέτρα για την προστασία των καταναλωτών. Αυτό συνέβη, για παράδειγμα, το 2011 στην περίπτωση της αντιμετώπισης του E. Coli και, το 2013, όταν σε αρκετές χώρες της ΕΕ εντοπίστηκε κρέας αλόγου σε προϊόντα που η επισήμανσή τους περιείχε την αναληθή δήλωση ότι προέρχονται από βοδινό κρέας. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις οι έλεγχοι ανιχνευσιμότητας άρχισαν να διενεργούνται αυθημερόν. Έκτοτε, η ΕΕ πρότεινε ένα νέο σχέδιο δράσης για την πάταξη της απάτης στον τομέα των τροφίμων. Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει την επανεξέταση του καθεστώτος των ελέγχων και την επιβολή αυστηρότερων προστίμων.

Παρομοίως, το Europhyt είναι το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης και κοινοποίησης της ΕΕ για τα φυτικά προϊόντα που εισέρχονται και κυκλοφορούν στην αγορά της ΕΕ. Το εν λόγω σύστημα συμβάλλει στην πρόληψη της εισόδου και διάδοσης ασθενειών των φυτών και επιβλαβών οργανισμών για τα φυτά.

Συμμόρφωση προς τα πρότυπα: τακτικοί έλεγχοι εντός της ΕΕ

Υπεύθυνες για την ασφάλεια των τροφίμων που κυκλοφορούν στην αγορά είναι πρωτίστως οι επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της ΕΕ διενεργούν τακτικά αυστηρούς και επίσημους ελέγχους που διασφαλίζουν ότι πληρούνται τα αυστηρά πρότυπα της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών. Οι επίσημοι έλεγχοι αφορούν την επιβολή των σχετικών κανόνων. Ανεξάρτητες, αμερόληπτες και καλά εκπαιδευμένες αρχές διενεργούν τακτικούς ελέγχους σε όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο της αλυσίδας γεωργικών ειδών διατροφής. Οι αρχές αυτές χρησιμοποιούν σύγχρονες τεχνικές και μεθόδους και βασίζονται σε ένα ευρύ δίκτυο επίσημων εργαστηρίων για τη διενέργεια των δοκιμών ή των αναλύσεων που απαιτούνται προκειμένου να ελεγχθεί ο βαθμός συμμόρφωσης προς τους κανόνες.

Στην ΕΕ διεξάγονται τακτικοί έλεγχοι ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια των τροφίμων.

Οι επιθεωρητές του Γραφείου Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων (ΓΤΚΘ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εποπτεύουν τις αρμόδιες εθνικές αρχές σε ολόκληρη την ΕΕ και ελέγχουν τον βαθμό συμμόρφωσής τους προς τους κανόνες της ΕΕ. Δραστηριοποιούνται επίσης σε υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες, καθώς και σε χώρες που εξάγουν ζώα, φυτά, τρόφιμα και ζωοτροφές στην ΕΕ.

Επίσημοι έλεγχοι στα σύνορα της ΕΕ

Η διενέργεια ελέγχων στα σύνορα της ΕΕ επί των εισαγόμενων φυτών, ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών συμβάλλει καθοριστικά στην προστασία της υγείας των ζώων και των φυτών, καθώς και στην προστασία της δημόσιας υγείας. Επιπλέον, διασφαλίζει ότι όλα τα εισαγόμενα προϊόντα πληρούν τα πρότυπα της ΕΕ και μπορούν να κυκλοφορήσουν με ασφάλεια στην αγορά της ΕΕ. Οι συνοριακοί έλεγχοι διαφοροποιούνται ανάλογα με το ελεγχόμενο προϊόν ή εμπόρευμα και τον κίνδυνο που αυτό ενδέχεται να ενέχει για την υγεία.

Για παράδειγμα, φορτία ζώντων ζώων ή φυτών μπορούν να εισέλθουν στην ΕΕ μόνον από συγκεκριμένα σημεία εισόδου και εφόσον έχουν υποβληθεί σε ειδικούς ελέγχους. Αυστηρά μέτρα διοχέτευσης και έλεγχοι εφαρμόζονται επίσης σε ορισμένα τρόφιμα και ζωοτροφές, καθώς και στα ζωικά προϊόντα (μαλλί, δέρματα, έμβρυα, ζωικά υποπροϊόντα). Τα περισσότερα από αυτά τα εμπορεύματα πρέπει να συνοδεύονται από ειδικές υγειονομικές εγγυήσεις (για παράδειγμα κτηνιατρική ή φυτοϋγειονομική πιστοποίηση).

Καλύτερη κατάρτιση για ασφαλέστερα τρόφιμα

Πρόκειται για μια στρατηγική κατάρτισης της ΕΕ η οποία αποσκοπεί στη βελτίωση των γνώσεων και στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τη νομοθεσία της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων, την προστασία των φυτών, την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων. Η στρατηγική εστιάζει στους υπεύθυνους για τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων σε όλα τα στάδια της αλυσίδας παραγωγής προϊόντων διατροφής στις χώρες εντός και εκτός ΕΕ.

Από την έναρξή του το 2006, το πρόγραμμα έχει καταρτίσει πάνω από 30 000 υπαλλήλους των υπηρεσιών διενέργειας επίσημων ελέγχων από 180 χώρες σε 30 διαφορετικά θεματικά πεδία κατάρτισης.

Έρευνα

Από το 2002 η έρευνα στην ΕΕ σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων και την υγεία των ζώων και των φυτών έχει εντατικοποιηθεί. Η εν λόγω έρευνα καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, από τις ασθένειες που συνδέονται με τις τροφικές αλλεργίες έως τις επιπτώσεις των ζωοτροφών στην ανθρώπινη υγεία και τον αντίκτυπο ορισμένων μεθόδων παραγωγής στο περιβάλλον.

Παγκόσμια συνεργασία

Η ΕΕ συνεργάζεται με τους κύριους εμπορικούς της εταίρους και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς για την προώθηση της πολιτικής ασφάλειας των τροφίμων της ΕΕ και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης όλων των εισαγόμενων προϊόντων από χώρες εκτός της ΕΕ προς τα ισχύοντα πρότυπα.

Ένας τέτοιος οργανισμός είναι ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) με τον οποίο η ΕΕ συνεργάζεται στο πλαίσιο του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης που αποκαλείται «Διεθνές Δίκτυο Αρχών Ασφάλειας Τροφίμων» (INFOSAN). Το εν λόγω δίκτυο αποτελείται από εθνικά σημεία επαφής σε περισσότερες από 160 χώρες τα οποία ενημερώνονται από τον ΠΟΥ σε περιπτωσιολογική βάση σχετικά με προβλήματα ασφάλειας τροφίμων και διαβιβάζουν τις σχετικές πληροφορίες στις αρμόδιες εθνικές αρχές.

Παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια, ανάπτυξη και ανθρωπιστική βοήθεια

Η ΕΕ συμβάλλει επίσης σημαντικά στην παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια. Ειδικότερα, μεριμνά για να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές για την ανάπτυξη, την εκπαίδευση και την υγεία λαμβάνουν υπόψη τα ζητήματα διατροφής. Η ΕΕ συνεργάζεται με αναπτυσσόμενες χώρες για τη δημιουργία αποτελεσματικών συστημάτων διαχείρισης τροφίμων που θα συμβάλουν στη βελτίωση της επισιτιστικής ασφάλειας των φτωχότερων και των πλέον ευάλωτων πληθυσμών στον κόσμο. Η παροχή κτηνιατρικής εμπειρογνομosύνης, τα προγράμματα κατάρτισης και η χρηματοδότηση προγραμμάτων ελέγχου και εξάλειψης ασθενειών συγκαταλέγονται μεταξύ των δράσεων της ΕΕ στους τομείς της αναπτυξιακής και της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Η Επιτροπή έχει αναλάβει επίσης μια πρωτοβουλία κατάρτισης που καλείται «Καλύτερη κατάρτιση για ασφαλέστερα τρόφιμα», στο πλαίσιο της οποίας παρέχεται κατάρτιση σε χώρες εκτός ΕΕ. Στο πλαίσιο της εν λόγω πρωτοβουλίας, υλοποιείται ήδη ένα έργο ύψους 8 εκατομμυρίων ευρώ («BTSF World») για την παροχή βοήθειας που θα επιτρέψει σε αναπτυσσόμενες χώρες να αξιοποιήσουν τα οφέλη που συνεπάγεται η εφαρμογή υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων στο πλαίσιο των περιφερειακών και των διεθνών εμπορικών τους σχέσεων.

Η ασφάλεια των τροφίμων που προέρχονται από χώρες εκτός της Ευρώπης πρέπει επίσης να ελέγχεται αυστηρά.

Τι συμβαίνει όταν η ΕΕ αντιμετωπίζει μια κρίση ασφάλειας τροφίμων; Η περίπτωση του E. Coli

Μεταξύ Μαΐου και Ιουλίου 2011, η εκδήλωση της νόσου που προκαλεί το παθογόνο στέλεχος του βακτηρίου E. Coli στην ΕΕ είχε ως αποτέλεσμα να χάσουν τη ζωή τους 55 άτομα, 850 να νοσήσουν σοβαρά και 3 000 να αδιαθετήσουν. Ο E. Coli είναι ένα κοινό βακτήριο που απαντά στο πεπτικό σύστημα του ανθρώπου και των ζώων. Η ΕΕ προέβη στις ακόλουθες ενέργειες για την αντιμετώπιση της νόσου:

- Δεδομένου ότι η νόσος εμφανίστηκε για πρώτη φορά στη Γερμανία, οι γερμανικές αρχές ειδοποίησαν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης RASFF.
- Ενεργοποιήθηκαν τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και τα δίκτυα αντίδρασης σε ολόκληρη την ΕΕ.
- Οι επιστήμονες εντόπισαν εγκαίρως το στέλεχος του E. Coli που ευθυνόταν για την εκδήλωση της νόσου.
- Αφού εντοπίστηκε η εστία της εμφάνισης της νόσου —σπόροι μοσχοσίτου (τριγωνέλλας) που είχαν εισαχθεί από την Αίγυπτο για να χρησιμοποιηθούν ως φύτες— η ΕΕ διέταξε την καταστροφή όλων των σπόρων μοσχοσίτου που εισήχθησαν από συγκεκριμένο εισαγωγέα και την προσωρινή απαγόρευση εισαγωγής άλλων επικίνδυνων προϊόντων.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεδριάζει καθημερινά με εκπροσώπους των εθνικών αρχών προστασίας της δημόσιας υγείας και της ασφάλειας των τροφίμων προκειμένου να παρακολουθεί την πορεία της νόσου. Επιπλέον, επικαιροποιούσε καθημερινά τις σχετικές πληροφορίες στον δικτυακό της τόπο προκειμένου να ενημερώνει τους πολίτες.
- Η Επιτροπή άρχισε να συνεργάζεται με τις εθνικές αρμόδιες αρχές, το Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων, την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου των Νόσων και το Εργαστήριο Αναφοράς της ΕΕ για να εντοπίσει τομείς περαιτέρω συνεργασίας και βελτίωσης του υφιστάμενου πλαισίου και να αντλήσει διδάγματα από την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης μείζονος εκδήλωσης μιας τροφιμογενούς επιδημικής έκρηξης (http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/index_en.htm).

Προοπτικές

Η ασφάλεια των τροφίμων θα εξακολουθήσει να βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των αρμόδιων ευρωπαϊκών αρχών. Εκτός από τον έλεγχο της ποιότητας, η Επιτροπή έχει υποβάλει αρκετές ειδικές προτάσεις οι οποίες στοχεύουν στην ενίσχυση, τον εκσυγχρονισμό και την απλοποίηση των ισχυόντων κανόνων της ΕΕ για την υγεία των ζώων και των φυτών, καθώς και το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό.

Οι εν λόγω προτάσεις, οι οποίες παρουσιάστηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Μάιο του 2013, άπτονται επίσης των κανόνων οι οποίοι διέπουν τους επίσημους ελέγχους για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής τους. Αποσκοπούν στη βελτίωση της πρόληψης και καταπολέμησης των νόσων των ζώων και των φυτών, στη βελτίωση του ποσοστού απόκρισης της ΕΕ στις απειλές για την υγεία, στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών και στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή των κανόνων.

Μείωση των απορριμμάτων τροφίμων

Περισσότεροι από 100 εκατομμύρια τόνοι τροφίμων απορρίπτονται κάθε χρόνο στην Ευρώπη. Η εκτίμηση αυτή δεν περιλαμβάνει τις απώλειες γεωργικών προϊόντων και τις απορρίψεις ιχθύων. Απορρίψεις συμβαίνουν σε όλα τα στάδια της τροφικής αλυσίδας: κατά την πρωτογενή παραγωγή, τη μεταποίηση τροφίμων, τη λιανική/χονδρική πώληση, την παροχή υπηρεσιών εστίασης και την κατανάλωση. Οι απορρίψεις συνεπάγονται περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής της για την αειφόρο ανάπτυξη, η ΕΕ στοχεύει να περιορίσει στο ήμισυ τα εδώδιμα απόβλητα έως το 2020.

Μια από τις βραχυπρόθεσμες πρωτοβουλίες της αφορά την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τις επιπτώσεις της απόρριψης τροφίμων. Το 2012 η ΕΕ εγκαινίασε μια επικοινωνιακή εκστρατεία (http://ec.europa.eu/food/food/sustainability/index_en.htm). Στο πλαίσιο αυτής της εκστρατείας παρέχονται συμβουλές σχετικά με τη μείωση της απόρριψης τροφίμων, καθώς και διευκρινίσεις σχετικά με τη σημασία της ημερομηνίας στις επισημάνσεις «ανάλωση κατά προτίμηση πριν από» και «ανάλωση έως».

Παράλληλα, όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς συνεργάζονται για να καθορίσουν **δράσεις με προστιθέμενη αξία σε επίπεδο ΕΕ** με στόχο τη μείωση της απόρριψης τροφίμων χωρίς να δημιουργούνται προβλήματα ασφάλειας τροφίμων. Οι δράσεις αυτές θα συμπληρώνουν το ήδη ευρύ φάσμα συναφών πρωτοβουλιών που υλοποιούνται σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο.

Η πολιτική ασφάλειας της ΕΕ για τα τρόφιμα εξακολουθεί να εξελίσσεται προκειμένου να διασφαλίσει υψηλά επίπεδα προστασίας της ανθρώπινης υγείας και των συμφερόντων των καταναλωτών.

Περισσότερα

- ▶ **Ιστότοπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων:**
http://ec.europa.eu/food/food/index_en.htm
- ▶ **Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA):** <http://www.efsa.europa.eu/>
- ▶ **Έχετε ερωτήσεις σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση; Η υπηρεσία Europe Direct μπορεί να σας βοηθήσει:**
00 800 6 7 8 9 10 11 — <http://europedirect.europa.eu>

